

Inhoud

Hoofdrospelers 13

Inleiding 19

HOOFDSTUK 1

True Blue 27

HOOFDSTUK 2

Een nieuw begin voor het Amerikaanse wielrennen 40

HOOFDSTUK 3

Passie om te winnen 63

HOOFDSTUK 4

Het eerste miljoen 84

HOOFDSTUK 5

Teamwork 110

HOOFDSTUK 6

Sit-in en zadelpijn 134

HOOFDSTUK 7

Lance Armstrong NV 165

HOOFDSTUK 8

Hematocriet en hypocriet 181

HOOFDSTUK 9

Wanklanken en de waterdrager 204

HOOFDSTUK 10

Een nieuwe versnelling 229

HOOFDSTUK 11

Adieu en val dood 254

HOOFDSTUK 12

De comeback (alweer) 281

HOOFDSTUK 13

Verraad 303

HOOFDSTUK 14

De achtervolging 325

HOOFDSTUK 15

Verschroeide aarde 344

HOOFDSTUK 16

Geen klikspaan 372

Nawoord 397

Dankbetuigingen 404

Noten en bronnen 406

Register 429

Inleiding

Een tijdje geleden was de wereld getuige van de dramatische ondergang van een van Amerika's beroemdste sporthelden: Lance Armstrong.

Miljoenen televisiekijkers keken begin 2013 geboeid naar het interview van Oprah Winfrey met Lance, waarin hij een bekentenis aflegde. Hoewel hij Oprah geenszins de volledige waarheid vertelde, was hij over bepaalde onderwerpen open. Voor het eerst gaf hij toe doping te hebben gebruikt en bloedtransfusies te hebben ondergaan om zijn zeven Touroverwinningen te behalen. Ook was het ontroerend toen hij vertelde dat hij zijn dertienjarige zoon, Luke, de oudste van zijn vijf kinderen, had gezegd dat hij moest ophouden zijn vader te verdedigen en tegen mensen te zeggen dat het niet waar was wat ze over zijn vader zeiden – omdat het helaas wél waar was.

Zijn bekentenis riep echter meer vragen op dan dat er vragen door beantwoord werden, deels omdat Armstrong die bekentenis op geen enkele manier in een context plaatste en met geen woord rept over wie hem had geholpen bij het dopinggebruik, over de herkomst van de stimulerende middelen en hoe hij het had klaargespeeld om zijn handelingen zo lang te verhullen, ondanks de honderden controles die hij had ondergaan en de diepgaande onderzoeken van journalisten die zijn ontkenningen niet geloofden.

Met dit boek proberen we deze hiaten op te vullen en een veel vollediger en genuanceerder verhaal te vertellen. Het gaat niet alleen over Armstrong als persoon, als sportman of als iemand die kanker heeft over-

leefd. Ook gaat het niet alleen over doping en bedrog – en niet alleen over sport. We beschouwen het als een verhaal over een zakelijke onderneming die, in elk geval in de ogen van de betrokkenen, te groot was om te kunnen mislukken. We zullen u als lezer meenemen achter de schermen, waar u veel van de renners zult ontmoeten die voor en tegen Armstrong reden, de bestuurders en zakenmensen, de sponsors en juristen die hem gedurende zijn lange carrière omringden, en ten slotte ook de onderzoekers wier inspanningen tot zijn ondergang leidden.

Van de klinieken en laboratoria van schimmige artsen in Spanje tot de duizelingwekkende hellingen van de Tour de France, van het heimelijke dopinggebruik en de bloedtransfusies in hotelkamers en ploegbussen tot extravagante overwinningseveningen in het Musée d'Orsay in Parijs, van Armstrongs opzienbarende comeback na de teelbalkanker die hem bijna fataal was geworden tot het moment dat hij uiteindelijk uit de gratie raakte: ons boek is het eerste diepgaande, grondige verhaal van de verwezenlijking – en teloorgang – van een Amerikaanse icoon. We schetsen ook een beeld van een complot dat de vele deelnemers uit verschillende landen in een periode van vierentwintig jaar honderden miljoenen dollars heeft opgeleverd en dat zich over de hele wereld uitstreckte, van Austin, Washington, Greenwich en Idyllwild tot Nice, Sankt Moritz en Gerona.

Het grootste deel van de twintigste eeuw hadden Europeanen de wielersport gedomineerd, en zij werden de meest hartstochtelijke fans. In Europa was het wielrennen echter grotendeels een sport voor de arbeidersklasse. Beroepsrenners kwamen uit kleine dorpjes of uit arme stedelijke gebieden, en dat was te zien aan de betalingen. Nog in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw verdienden enkele van de grootste renners aller tijden, zoals Bernard Hinault en Eddy Merckx, bedragen die zelfs tweederangs beroepsrenners in de eerste jaren van de eenentwintigste eeuw een lachertje zouden hebben gevonden.

Tientallen jaren hadden slechts heel weinig mensen in Amerika belangstelling voor het wielrennen. Maar toen dat eenmaal begon te veranderen, waren het de Amerikanen – de nieuwkomers in de wielrennerij –

die de sport financieel voor altijd op zijn kop zetten. Ze streken de hoogste salarissen op die ooit in de sport waren betaald. Het eerste miljoenensalaris uit de wielrennerij was in 1991 voor Greg LeMond, een Amerikaan die de Tour drie keer won nadat hij op negentienjarige leeftijd naar Frankrijk was verhuisd.¹ Toen kwam Armstrong, die voor ploegen met grote Amerikaanse sponsors reed – waaronder de Amerikaanse posterijen, de us Postal Service, en bedrijven als televisiezender Discovery Channel – en die dankzij de vorstelijke financiële ondersteuning zijn basisinkomen in 2004 kon verhogen tot 4,5 miljoen dollar en zijn bonussen tot 10 miljoen dollar.² Armstrongs salaris vormde slechts een fractie van zijn totale inkomen vanwege de uiterst lucratieve sponsorcontracten die hij afsloot, alleen al in dat jaar ter waarde van 16,5 miljoen dollar.³

Als we Armstrongs opkomst en ondergang vanuit zakelijk perspectief bekijken, zien we hem als instrument én begunstigde van de ambities van een kleine groep Amerikanen die van Amerika een grote speler wilden maken in wat tot dan toe een overwegend Europese sport was. Deze mannen stelden zich niet alleen tot doel de sport te domineren, maar ook om deze te vercommercialiseren en om te vormen tot een geldmachine. Armstrong paste perfect bij hun doelstellingen: hij was een unieke combinatie van atletisch talent en nietsontziende gedrevenheid. En toen hij begon te winnen, werd hij de president en de CEO van zijn eigen onderneming: zichzelf rijk en beroemd maken. Met de steun van een heleboel aanhangers, die allemaal met elkaar verbonden waren, bewaakte hij zorgvuldig zijn imago; hij presenteerde zichzelf via de media en sponsoring als een echte Amerikaanse held – een supertalent, iemand die bijna was overleden aan kanker maar de ziekte had overleefd en zijn eerste Tour de France had gewonnen, de oprichter van een liefdadigheidsinstelling waarin miljoenen omgingen en die hoop en ondersteuning bood aan duizenden mensen die aan kanker leden.

In het openbaar was Armstrong echter een heel ander persoon dan privé. De fantastische sportman die zich had ontpopt tot een bestrijder van kanker en een seculiere heilige, had een donkere kant waarvan

slechts heel weinig mensen buiten zijn directe omgeving weet hadden. Hij zet zichzelf neer als een arme underdog, maar hij kwam uit een redelijk welgesteld middenklassegezin waarin hij vanaf jeugdige leeftijd werd verwend, en hij was vanaf zijn vroegste jeugd, die hij doorbracht in het Texaanse Plano, egocentrisch en arrogant. Hoewel Lance altijd op zoek lijkt te zijn geweest naar een vaderfiguur, vond hij het door de jaren heen moeilijk een bestendige relatie aan te gaan met veel van zijn mentoren. Hij omringde zich met vrienden, vriendinnen en zakenpartners, hij had hun aandacht, geruststelling en steun nodig en hunkerde daar zelfs naar. Maar hij had de gewoonte om van veel mensen die hem bewonderden te profiteren.

Dit boek komt voort uit de meer dan honderd interviews die we hebben afgenomen en uit de vele artikelen die we in *The Wall Street Journal* hebben geschreven over Lance en zijn nietsontziende strijd tegen voormalige ploeggenoten, federale onderzoekers en antidopingofficials met betrekking tot beschuldigingen dat hij doping had gebruikt om de Tour te winnen. Ons werk voor de krant was erop gericht om als eerste gedetailleerd verslag te doen van de werkwijze en de cultuur van het dopingprogramma van de US Postalploeg, en als zodanig is het een rol gaan spelen in de gebeurtenissen die tot Armstrongs ondergang zouden leiden.

Voor Armstrong en zijn directe omgeving deed zich begin 2010 het keerpunt voor, toen zijn voormalige ploeggenoot en protégé Floyd Landis bijzonder controversiële e-mails stuurde naar een handjevol mannen met hoge posities in de professionele wielrennerij. In deze mails gaf Landis toe in de jaren dat hij samen met Lance had gereden, prestatiebevorderende middelen en bloeddoping te hebben gebruikt, en hij beschuldigde veel van zijn voormalige ploeggenoten van Postal ervan hetzelfde te hebben gedaan. Door Lance te beschrijven als de drijvende kracht achter deze dopingpraktijken, bracht Landis onder woorden wat een paar mensen van de pers al jarenlang vermoedden maar wat niemand had kunnen bewijzen.⁴ Een maand lang bleven Landis' e-mails een goed bewaard geheim. Mensen van de Amerikaanse federale politie, die van het bestaan van de mailtjes wisten en onderzochten of er strafbare feiten

waren gepleegd, hadden Landis opdracht gegeven niet naar buiten te treden met zijn beschuldigingen. Via een informant die nauwe banden had met Amerikaanse wielerofficinals, raakte Reed, in samenwerking met Vanessa, van het bestaan van de mails op de hoogte en wist hij ze te bemachtigen, de echtheid ervan te verifiëren en het verhaal wereldkundig te maken. Het was een exclusieve internationale primeur, onze eerste van vele gedurende de jaren dat we over het onderwerp bleven schrijven.

Om Landis te interviewen bracht Reed twee weken door in het afgelegen plaatsje in het zuiden van Californië waar Landis woonde, ver weg van de publiciteit, in een blokhut met prachtig uitzicht op een met pijnbomen begroeide berghelling – en een grote hoeveelheid afgedankte troep waarmee het terrein bezaaid lag. Het kostte Reed dagen om Landis ertoe te bewegen zijn volledige verhaal te vertellen – en uiteindelijk deed de renner dat, ondanks het feit dat veel van zijn vrienden en vroegere ploeggenoten hem onder druk zetten om zijn mond te houden. Verscheidene maanden later, in augustus 2010, kwamen we met het nieuws dat Landis onder ede had verklaard dat Lance' ploeg de us Postal Service had bedrogen, het bedrijf dat 30 miljoen dollar had uitgegeven om de ploeg te sponsoren. Terwijl we research deden voor de krant, konden we diep in het verhaal duiken en veel belangrijke, maar ook talrijke minder belangrijke betrokkenen langdurig interviewen. We leerden elke sleutelfiguur kennen, sommige zelfs heel goed. Maar niemand oefende natuurlijk meer aantrekkingskracht op ons uit dan Lance.

Lance Armstrong was verscheidene keren bereid met ons te praten in de periode dat we verslag deden van de onderzoeken die er naar hem werden gedaan, al gaf hij ons zelden toestemming hem te citeren of zelfs om wat hij ons vertelde toe te schrijven aan een anonieme bron. De eerste keer kwam als een verrassing. Op een middag in augustus 2010 was Vanessa naar Austin, Texas, gevlogen voor een ontmoeting met Lance' advocaat Tim Herman. Ze zouden elkaar spreken in Trio, het restaurant van het Four Seasons Hotel. Toen ze een paar minuten aan het lunchen waren, kwam Armstrong naar binnen wandelen, en terwijl zijn ex-vrouw

aan een tafel in de buurt ging zitten, mengde hij zich in een uitvoerig gesprek.

Ondanks het feit dat onze gesprekken met hem altijd onder zijn voorwaarden werden gevoerd en zorgvuldig waren gepland om onze mening over hem te beïnvloeden, gaven ze ons meer inzicht in hem dan hij zich misschien heeft gerealiseerd. Als journalisten kwamen we tot de ontdekking dat Lance een fascinerende mix was van openheid en teruggetrokkenheid, van iemand die de touwtjes in handen had en iemand die kwetsbaar leek. Hij leest heel veel, waaronder alles wat er over hem wordt geschreven, en hij leert sommige mensen die over hem schrijven graag beter kennen. Hij weet hoe hij zijn charme in de strijd moet gooien als hij dat wil, maar wanneer hij ergens kwaad over is, kan hij negatief worden en mensen keihard persoonlijk aanvallen, zoals wij verscheidene keren hebben ondervonden.

Dankzij deze gesprekken, en dankzij interviews met allerlei mensen uit zijn omgeving, van zijn beste vrienden tot zijn grootste vijanden, kunt u Lance door dit boek van dichtbij meemaken – van zijn roerige tienerjaren, tot zijn ontwikkeling als een van de besten in zijn sport, tot zijn strijd tegen kanker en het bittere, vreselijke moment dat hij in ongenade viel. U zult ontdekken wat hem ertoe bewoog extreme risico's te nemen en ogenschijnlijk onmogelijke doelen na te streven, wat hem ertoe bracht voortdurend te liegen en te intimideren, anderen te minachten, en verbitterd te strijden tegen mensen die de waarheid spraken.

Hoewel Armstrong centraal staat in dit boek, zult u ook Travis Tygart leren kennen, een man die we zijn gaan zien als de idealistische David die het opnam tegen Lance, de ogenschijnlijk onverslaanbare Goliath. Tygart wist dat het Amerikaanse antidopingagentschap, dat structureel over veel te weinig geld beschikte, de financiële middelen en de macht ontbeerde die het nodig zou hebben om zijn zaak tegen Armstrong hard te maken. Maar nadat federale aanklagers hun strafrechtelijke onderzoek hadden gestaakt zonder een aanklacht in te dienen, had Tygart het gevoel dat hij niet anders kon dan het tegen Lance op te nemen, hoe zwaar die uitdaging ook was. Hij ging de strijd aan gewapend met wat

misschien wel niet meer dan een katapult leek vergeleken met Lance en zijn team van goedbetaalde, machtige advocaten en publiciteitsagenten, maar uiteindelijk bleek die katapult een bijzonder krachtig wapen te zijn. Hoe dit allemaal is gegaan, is het verhaal dat u in dit boek zult lezen.

True blue

Om klokslag elf uur reden negen mannen in het donkerblauwe tenue van de us Postalploeg – die deel uitmaakte van een peloton van honderdvijftig wielrenners uit eenentwintig ploegen – het plaatsje Lannemezan in Zuidwest-Frankrijk uit. Ze begonnen aan een loodzware rit van zes uur die over zeven Pyreneeëncols zou voeren. Het was zaterdag 17 juli 2004. Aan het begin van de dertiende etappe van de Tour de France was het al 25 graden.¹

De Ronde van Frankrijk staat erom bekend dat hij onmenselijk zwaar is. De wedstrijd duurt drieëntwintig dagen, waaronder twee rustdagen, en bestaat uit zeventien etappes, waaronder de vlakke etappes die geknipt zijn voor de sprinters, zware bergetappes voor de klimmers, minder zware bergetappes en een aantal tijdritten, inclusief de proloog waarmee de Tour doorgaans begint.

Dit zou de zwaarste dag van allemaal worden. Het was een etappe van 205 kilometer over de bochtige wegen van de Midi-Pyrénées, waar beboste heuvels overgingen in alpenachtige weiden, waarna de renners door een vlak stuk landbouwgrond naar de afsluitende reeks torenhoge bergtoppen reden: de geleidelijk oplopende Col d'Aspin, de verraderlijke Col de Latrape en ten slotte het beruchte Plateau de Beille.

Lance Armstrong begon de dag als de nummer twee van het algemeen klassement. Hij had een achterstand van 5 minuten en 24 seconden op de zwaarmoedige Fransman Thomas Voeckler. In een normale wedstrijd was een voorsprong van vijf minuten aanzienlijk, maar in de Tour kon zo'n marge als sneeuw voor de zon verdwijnen. Armstrongs belang-

rijkste rivaal, Jan Ullrich, de man die de grootste kans maakte hem ook nog na de bergen op de hiel te zitten, volgde op slechts 3 minuten en 36 seconden. Het doel van Armstrong en van de us Postalploeg was om het tijdsverschil tussen hem en de rest van zijn achtervolgers onoverbrugbaar groot te maken.

Toen ze de bebouwde kom hadden verlaten, ging de Postalploeg in de gebruikelijke formatie rijden: acht renners reden op kop van het peloton, met Armstrong veilig in het midden om hem uit de wind te houden. Elke ploeg die meedoet aan de Tour heeft een kopman, de man die het hoogst zal finishen. Terwijl de kopman zich focust op de strijd om de gele trui, voert de rest van de ploeg het zware werk uit: in de wind rijden, tegenstanders onder druk zetten met uitgekiende tactische manoeuvres, zich laten terugzakken naar de ploegleiderswagons om bidons met water voor de kopman op te halen. Er was geen wielerploeg die zo gefocust was op de kopman als Postal. En er was geen kopman die meer loyaliteit en inzet van zijn knechten verwachtte dan Armstrong.

Armstrongs ploegmaats zorgden ervoor dat hij veilig op de beste plek in het peloton kon rijden: vlak achter de voorste renners, de ‘speer’ van us Postal, waar geen wind stond en de kans op een valpartij het kleinst was. Armstrong reed in het kielzog van zijn ploegmaats en maakte gebruik van de snelheid van de groep, waardoor hij 30 tot 60 procent minder energie hoefde te gebruiken dan wanneer hij alleen zou rijden.

Het peloton lijkt op een sierlijke amoëbe: de omtrek verandert voortdurend terwijl het over de weg scheert. Binnen de amoëbe verdringen de renners van de verschillende ploegen elkaar met hun ellebogen, porren elkaar in de ribben en rijden met hun banden tegen elkaar aan in het onophoudelijke gevecht om de beste positie. Op het veertig kilometer lange stuk naar de voet van de eerste klim van die dag ging de us Postalploeg meteen voorin het peloton rijden; ze versnelden al op de vlakke wegen, waar de renners normaal gesproken zuinig omspringen met hun energie. Door het tempo op het vlakke hoog te houden – een techniek waar Postal als eerste mee begon – werden de kleine klimmers van andere ploegen, die met hun kleine lichamen op het vlakke in het nadeel waren, uitgeschakeld.

De manoeuvre werd uitgevoerd op aanwijzing van ploegleider Johan Bruyneel, een knappe Belg met donker haar die in een van de volgwapens zat.² Bruyneel volgde de koers via een televisie die op zijn dashboard was geïnstalleerd en regisseerde nauwgezet elke versnelling, elke aanval en elke achtervolging. Als ze eenmaal bij de bergen waren, zou Armstrong een beroep doen op zijn vier meesterknechten, de ploeggenoten op wie hij het meest vertrouwde: José Azevedo, George Hincapie, Floyd Landis en José Luis Rubiera.

Na zo'n 60 kilometer koersen bereikte het peloton de eerste serieuze klim: de zeventien kilometer lange, gestaag oplopende beklimming van de Col de Portret d'Aspet. Hier, tijdens de beklimmingen in de bergen, stond de ploeg voor de grootste uitdaging. Armstrong was groot voor een wielrenner. Met 72 kilo was hij zo'n 20 procent zwaarder dan de gemiddelde renner, een gewicht dat hij in de beslissende bergetappes mee moest torsen.

De 'Blauwe Trein', zoals de Postalploeg werd genoemd, minderde op de helling echter geen vaart. Concurrenten begonnen een voor een te lossen uit het peloton. Nederlanders, Belgen, Denen, Russen – in eigen land waren ze helden, nationale kampioenen met meer uithoudingsvermogen dan 99 procent van de mensheid. Maar vandaag leken ze wel amateurs. Armstrong had de voorsprong van Voeckler al aan het einde van de eerste klim teruggebracht tot minder dan 4 minuten.

Het begon warmer te worden. Lege bidons schoten als popcorn uit het peloton. Een bidon per uur voor elke renner komt neer op een paar honderd bidons aan de kant van de weg – gratis souvenirs voor de fans. De Baskische renner Iban Mayo, een van de favorieten voor de eindzege, bezweek aan de hitte en de spanning tijdens de volgende klim, de relatief eenvoudige, 5,9 kilometer lange beklimming van de Col de Latripe. Mayo, die het gevoel had alsof zijn benen in brand stonden, stapte eenvoudigweg af. In het oranje geklede Baskische fans smeekten hem om door te gaan. Langzaam stapte hij weer op zijn fiets, en zijn ploeggenoten duwden hem samen met toeschouwers omhoog.

Intussen leek Armstrong zich voorin het peloton nauwelijks te hoe-

ven inspannen. En hij fietste adembenemend snel. De Postalrenners klonnen met een snelheid van grofweg 30 kilometer per uur, een snelheid die wielersploegen onder deze omstandigheden nooit eerder hadden gehaald. De Amerikanen schreven het toe aan technologie en een goede lichamelijke conditie, maar de Fransen hadden zo hun bedenkingen, en dat gold ook voor andere ploegen en voor sommige journalisten.

Op de Col d'Agnes, die op 144 kilometer lag, voerde Postal het peloton aan, dat nu gereduceerd was tot ongeveer veertig renners. Voeckler kon het tempo niet bijhouden en Armstrong stond nu nog maar 44 seconden op hem achter. Voeckler realiseerde zich dat de voorsprong slonk en schoot aan de andere kant van de berg als een raket naar beneden, met ware doodsverachting voor de haarspeldbochten en het hobbelige wegdek. De fans krompen ineem toen hij op een paar centimeter na van een tien meter hoge klif vloog. Aan het begin van de laatste klim had hij zijn voorsprong op Armstrong weer terug: 5 minuten en 24 seconden.

Aan de voet van het Plateau de Beille, een helling van 16 kilometer die zo steil is dat de meeste mensen haar amper te voet op kunnen komen, reden de Postals vooraan. Intussen lukte het nog maar iets van dertig renners om bij ze aan te klampen. Terwijl de anderen het duidelijk zwaar hadden, leken de Postalrenners geen centje pijn te hebben.

George Hincapie snelde naar voren. De slungelige, bijna aapachtige renner die als kind in New York met wielrennen was opgegroeid, was tijdens de vijf eerdere Tourzeges van Armstrong diens meest betrouwbare luitenant geweest. De twee mannen woonden en trainden samen in Spanje, en Armstrong noemde Hincapie zijn beste vriend. Hincapie maakte gebruik van zijn speciale techniek, het sleuren op kop, waarbij hij – op de eerste minder steile hellingen voor de echte beklimming – het tempo opvoerde terwijl Armstrong achter hem aan reed. Armstrong kon rustig aan doen doordat hij uit de wind werd gehouden door Hincapies grote lichaam terwijl zijn knecht de zomerse hitte doorkliefde. Elke renner wilde op dat moment vooraan rijden, maar Hincapie was de beste. Hij rekte het restant van het peloton uit als een elastiek, en toen de echte klim begon, brokkelde het steeds verder af.

Toen het stijgingspercentage opliep tot 6 – uiteindelijk zou het oplopen tot 8 – had Armstrong nog de hulp van slechts drie ploeggenoten. De anderen waren afgehaakt. Maar Ullrich, de Duitser met de vierkante kaken die de Tour van 1997 had gewonnen, wist nog aan te klampen bij de ‘overlevenden’. Een jaar eerder was Ullrich Armstrongs taaiste tegenstander geweest en had hij het hem in de bergen heel lastig gemaakt.

Terwijl het tempo omlaagging en de renners in de hitte begonnen te hijgen, werkte de rijzende ster van de Postalploeg, Floyd Landis, zich naar voren om het tempo hoog te houden voor Armstrong, zodat die een rustige koers kon rijden. Landis was lang voor een renner maar ook zo mager als een lat. Hij was een laatbloeier. In 2002 was hij bij de ploeg gekomen en hij had zich ontpopt tot de op een na beste renner van Postal. Landis, die was begonnen als mountainbiker voordat hij de overstap naar het wegwielrennen maakte, had een uiterst zeldzaam cardiovasculair vermogen – volgens berekeningen van de ploegartsen was het zelfs nog gunstiger dan dat van Armstrong. Terwijl hij zijn kopman over de helling loodste, voelde Landis de aandacht van de camera’s, de televisiecommentatoren die zijn talent prezen. Andere ploegen dongen naar zijn gunsten, en zijn prestaties maakten duidelijk dat hij een potentiële rivaal van Armstrong kon zijn. Armstrong rekende erop dat Landis hem met zijn buitengewone kracht zou steunen in de bergen. Landis werd echter niet verondersteld zelf ambities te hebben.³

Langzaam reden de renners onder het ene na het andere rode of witte spandoek en onder de bogen door waarop de afstand tot de finish stond aangegeven. Bij elk meetpunt won Armstrong terrein. Twee seconden hier, drie seconden daar. De fans op de top van het Plateau de Beille, van wie sommigen uren hadden gelopen om een goed plekje te bemachtigen, juichten als bezetenen. Sommigen renden mee naast de renners en schreeuwden luidkeels aanmoedigingen, maar soms scholden ze. Er werden dingen als ‘dope, dope’ naar Armstrong geroepen door Franse fans die dachten hij zijn prestaties aan doping te danken had. In het wielrennen vermengen de toejuichingen en de scheldpartijen zich meestal tot één

woest, opgewonden gebrul, doorspekt met koeienbellen en een sporadische luchttoeter.

Landis, die uitgeput was van het tegen de wind in rijden, ging uiteindelijk van kop af en gaf die over aan zijn ploegmaat José Luis Rubiera, die als bijnaam ‘Chechu’ had. De Spaanse klimmer scheurde door de haarspeldbochten en baande de weg voor Armstrong, dwars door de menigte die met nationale vlaggen van alle kleuren van de regenboog stonden te zwaaien. ‘Allez, allez!’ gilden de fans.

Met nog tien kilometer van de klim van 15,9 kilometer te gaan had Ullrich al 40 seconden verloren, en Voeckler 1 minuut 41. De renners passeerden het vijf kilometerpunt, en vervolgens het tweekilometerpunt. Armstrong reed alleen, ver voor bijna alle anderen uit. Ullrich was met ruim 6 minuten achterstand niet meer dan een herinnering. De Tour de France was zo goed als beslist.

Er restte nog maar één obstakel, en Armstrong, sluipmoordenaar als altijd, ging achter hem aan. De Italiaan Ivan Basso stond al zo ver achter in het algemeen klassement dat hij alleen nog maar hoopte op een goede etappe-uitslag. Armstrong en Basso naderden samen de top en de weg begon vlakker te worden. Met nog slechts iets meer dan een kilometer te gaan hing Armstrong angstig laag in de bochten. Hij wist dat hij zoveel tijdwinst had gepakt dat hij de Tour niet meer kon verliezen, maar toch bleef hij in Basso's wiel. Hij keek kwaad en voerde met een grimas op zijn gezicht het tempo op. Hij wilde elke seconde pakken die hij maar pakken kon. Hij wilde zijn concurrenten niet slechts verslaan, hij wilde ze verpulveren.

Met nog 150 meter te gaan schoot Armstrong langs Basso en sprintte over de streep, terwijl hij zijn armen in een triomfantelijk gebaar in de lucht stak. Hij had nu meer dan zes minuten voorsprong op zijn naaste concurrent. Met nog een week te koersen en nog maar twee bergetappes voor de boeg leek het onvermijdelijk dat hij – als zich geen onvoorziene rampen voordeden – zijn zesde Tour zou gaan winnen.

Terwijl zijn ploegmaats een bus in stapten, die ongetwijfeld vast zou komen te zitten in al het verkeer dat de berg af wilde, stapte Armstrong

met zijn vriendin Sheryl Crow in een helikopter. Het is heel goed mogelijk dat hij op dat moment de meest benijde man ter wereld was. Niet alleen had hij die dag een wonderbaarlijke en schitterende prestatie geleverd – een absoluut hoogtepunt uit de Armstronglegende – hij had kanker overwonnen. Hij had een beeldschone en beroemde vriendin. En nu had hij opnieuw de Europeanen op hun eigen terrein verslagen.

Armstrong had op dat punt in de ronde van 21 dagen geen etappe-overwinning meer nodig gehad om de Tour te winnen. Hij had free-wheelend naar Parijs kunnen rijden zonder zich nog in te spannen, en dan had hij nog steeds met de gele trui om zijn schouders op de Champs-Élysées van de champagne kunnen nippen. Maar Lance wilde niet alleen maar de Tour winnen. Hij wilde er zeker van zijn dat geen enkele andere renner ook maar durfde te dromen van de overwinning.

De daaropvolgende dagen bleef Armstrong zijn voorsprong op de concurrenten verder vergroten. Hij won ook de bergetappe van Valréas naar Villard-de-Lans. Hij won de 15,5 kilometer lange individuele tijdrit op de misselijkmakend steile Alpe d'Huez met al zijn haarspeldbochten. Hij won de etappe van Le Bourg-d'Oisans naar Le Grand-Bornand, en hij won nog een tijdrit, een vlakke, van 56 kilometer in de omgeving van Besançon.

Toen 25 juli aanbrak, de laatste Tourdag, had Armstrong nog altijd 6 minuten en 19 seconden voorsprong op zijn naaste rivaal. Het peloton vertrok uit het stadje Montereau-Fault-Yonne voor de etappe van 165 kilometer naar Parijs. Voor Armstrong was de rit hoofdzakelijk ceremonieel. In de ploegleiderswagen van us Postal opende iemand een fles champagne, schonk de champagne in een flûte en overhandigde die aan Armstrong, die opviel in zijn felgele trui. Voor de cameramensen op hun motoren toostte hij op zijn eigen overwinning, gaf toen het glas weer terug en reed met losse handen verder. Hij stak zes vingers op, een voor elke Tourzege.

Zes jaar later was Floyd Landis vijf kilo aangekomen. Hij stond op het punt op te biechten wat geen Amerikaanse renner ooit eerder had ge-

daan en zag eruit alsof hij zich een week niet had geschoren. Op zijn bleke huid groeide een vlassig, roodbruin baardje. Hij had rode ogen van het slaapte kort en droeg een blauwe spijkerbroek en een oud wit T-shirt. Er was heel veel gebeurd sinds die dag in de Tour van 2004, toen de hele wereld hem alles had zien geven wat hij in zich had om Armstrong over de bergpassen te loodsen. In die zes jaar was Landis een held, een martelaar en een schurk geworden – en nu was hij een gebroken man. En hij stond op het punt geheimen te onthullen waarvan hij wist dat de sport erdoor verscheurd zou worden.

Hij zat in een vergaderruimte in het Marriott Hotel in Marina del Rey, Californië, waar hij de Tour uit 2004 opnieuw beleefde. De andere mannen in het vertrek waren echter helemaal niet geïnteresseerd in zijn heldendaden op de weg. Een van die mannen was federaal agent Jeff Novitzky, een lange, kale onderzoeksagent van de Food and Drug Administration. Ook aanwezig was Travis Tygart, hoofd van het us Anti-Doping Agency (USADA), een non-profitorganisatie die verantwoordelijk was voor de aanpak van doping in de sport.

Wat voor Landis was begonnen als een zuiverende biecht, was veranderd in een grootschalig federaal onderzoek met Landis als kroongetuige. Het gesprek werd niet opgenomen, maar Novitzky en Tygart maakten zorgvuldig aantekeningen. Voor het eerst in de geschiedenis van het professionele wielrennen ging een van de grootste sterren – een directe getuige van een van de strengst bewaakte geheimen van sport – de waarheid over doping vertellen.⁴

Landis beschreef de gebeurtenissen van die Tour uit 2004 en vertelde Novitzky en Tygart dat de hele Postalploeg op een avond na een van de etappes – slechts een paar dagen nadat Armstrong met Sheryl Crow in de helikopter was gestapt – inclusief Lance Armstrong in de ploegbus had gezeten, die over grotendeels verlaten bergweggetjes naar een hotel reed in de buurt van de start van de etappe van de volgende dag. Opeens kwam de bus abrupt tot stilstand. De chauffeur, een oudere Belg, was uitgestapt en had een paar oranje pylons neergezet, zogenaamd om aan te geven dat de bus pech had. Landis had bij zichzelf gedacht: geweldig,

daar zaten we net op te wachten. Onze benen doen pijn, ons lichaam is helemaal versleten en nu moeten we in een bus aan de kant van de weg zitten wachten op de Franse wegenwacht.

Maar al snel besefte iedereen aan boord wat er aan de hand was. De bus werd omgetoverd tot een geheime bloedtransfusieruimte. Zoals al eerder was gebeurd, had iemand – soms een motorrijder die was ingehuurd, soms de ploegleider, soms een beveiliging – het bloed vlak voor de transfusies zouden plaatsvinden afgeleverd. De motorpech was alleen maar in scène gezet om de journalisten en de Franse politie, die Team Postal van dopinggebruik verdachten, te slim af te zijn.

Terwijl de buschauffeur net deed of hij aan de motor werkte, deelden de ploegartsen zakken bloed rond met de codenamen die de renners zelf hadden bedacht. Sommigen gebruikten de naam van een huisdier, anderen gebruikten een bijnaam. Landis gebruikte zijn echte naam. Hij was zo bang dat hij zichzelf per ongeluk het bloed van een ploeggenoot toe zou dienen – een vergissing die hem het leven zou kunnen kosten – dat hij geen risico durfde te nemen.

Landis gaf de twee onderzoekers een beschrijving van wat klonk als een goed georkestreerde en uiterst geheime militaire operatie. Alle renners, ook Armstrong, gingen op hun rug op de vloer van de bus liggen terwijl de ploegartsen, die altijd meereden in de bus, de gekoelde bloedzakken aan de bagagerekken hingen zodat het bloed door de zwaarte-kracht in de aderen van de renners liep.⁵

De renners waren uitgemergeld en hadden ingevallen gezichten; het vet was verbrand door de zware inspanningen. Hun aderen en haarvaten waren omhooggestuwd tot vlak onder het huidoppervlak en vormden een pezig, opgezwollen netwerk op hun armen en benen, als gevolg van de poging van het menselijk lichaam zich tot het uiterste in te spannen door de bloedtoevoer zo groot mogelijk te maken. Elke Tourdag verbrandden de renners als een gek rode bloedcellen, waardoor hun vermogen om de spieren zuurstof te leveren drastisch verminderde. De wedstrijd vroeg fysiek zo extreem veel van ze dat ze van binnenuit als het ware wegterden. De bloedtransfusies moesten die effecten tegengaan.